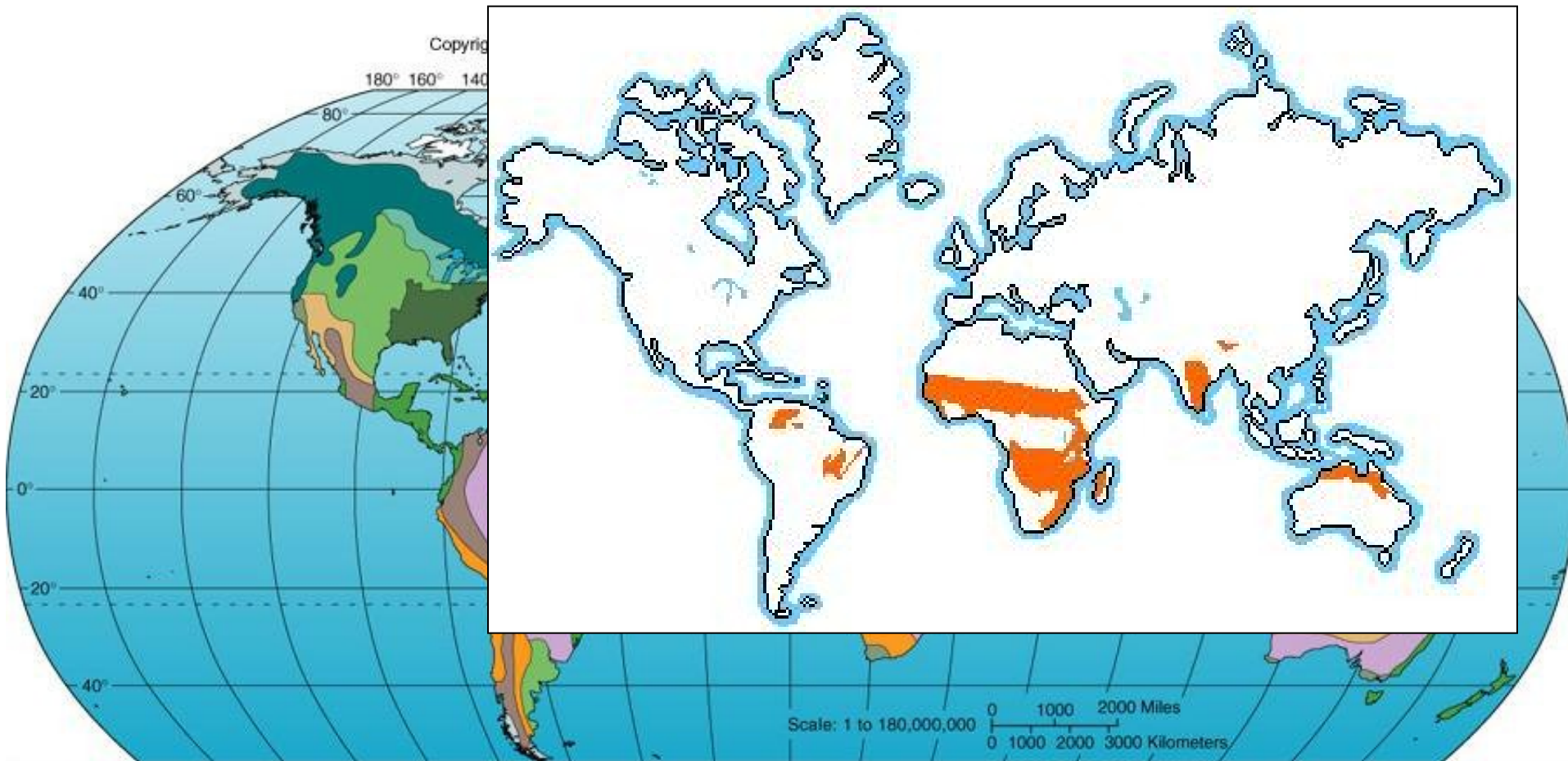

REPETITORIUM FYZICKÉ GEOGRAFIE

8. Savany a pouště

Mapa BIOMŮ - savany

Chaparral Mediterranean	Tropical savanna	Tundra	Mixed hardwood – conifers
Tropical forest	Thorn scrub/arid grassland	Desert	Grassland
Temperate deciduous forest	Montane forest, alpine tundra complex	Coniferous forest	Cold deserts and glaciers

SAVANA

- ▶ rozkládá se v oblastech střídavě vlhkých tropů s ostře vyhraněnou dobou sucha a dešťů
- ▶ srážky 300 – 1500 mm za rok → adaptace → **xerofytní** vegetace
- ▶ prům. teplota nejteplejšího měsíce 30-40 C, nejchladnějšího měsíce 10-25 C; požáry → adaptace → **pyrofyty**
- ▶ **schéma vytváření savan**
 1. kamenitá půda – převažují dřeviny
 2. extrémně chudá půdy – edaficky podmíněná
 3. jemnozrnná půda
 - a) srážky < 300 mm – traviny
 - b) srážky 300 – 600 mm – klimaticky podmíněné
 - c) srážky > 600 mm – nástup lesů
- ▶ **rozdělení:**
 - vlhké savany
 - suché savany
 - trnité savany

Vlhké savany

- ▶ nepůvodní, činností člověka
- ▶ aridní období 2-5 měsíců, galeriové lesy podél řek → guinejská savanová zóna
- ▶ zaplavované savany → stagnace srážkové nebo povodňové vody (nesvědčí vegetaci)
př. **palmares**, **pantanal** v JZ Brazílii
- ▶ **llanos** : orinocké savany, jsou podmíněny edaficky
- ▶ **guayanské náhorní savany** : Guayanská vysočina, vlastní endemity
- ▶ **campos** : savany v Brazílské vysočině → přechod od opadavých sucholesů k pravým savanám
- ▶ **galeriové lesy**

Vlhké savany

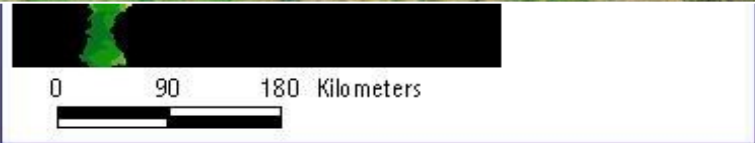

IBIS

LLANOS

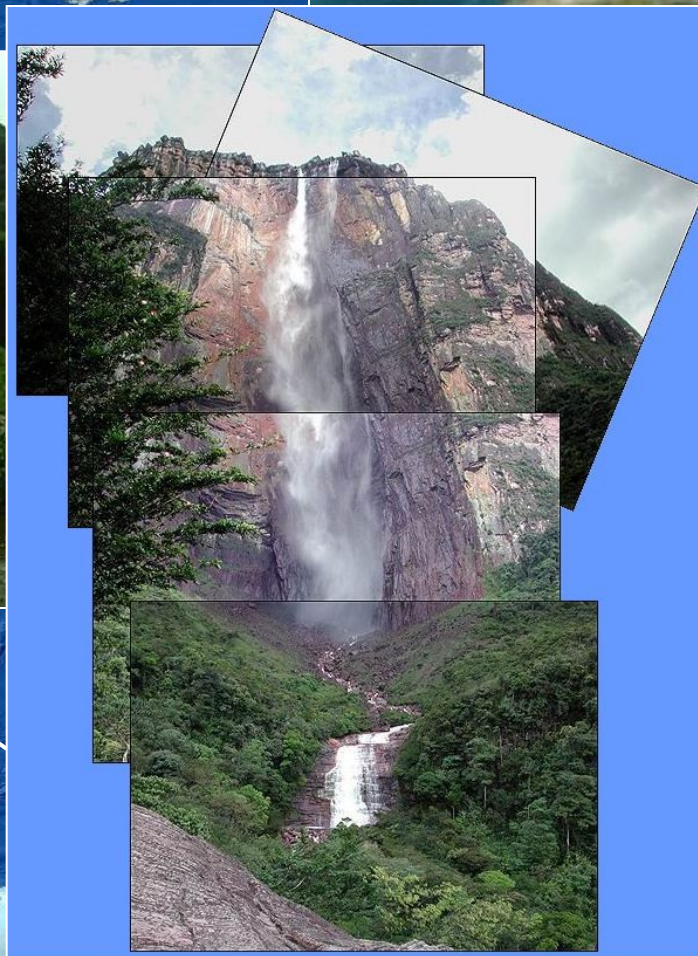
PANTANAL

Vlhké savany

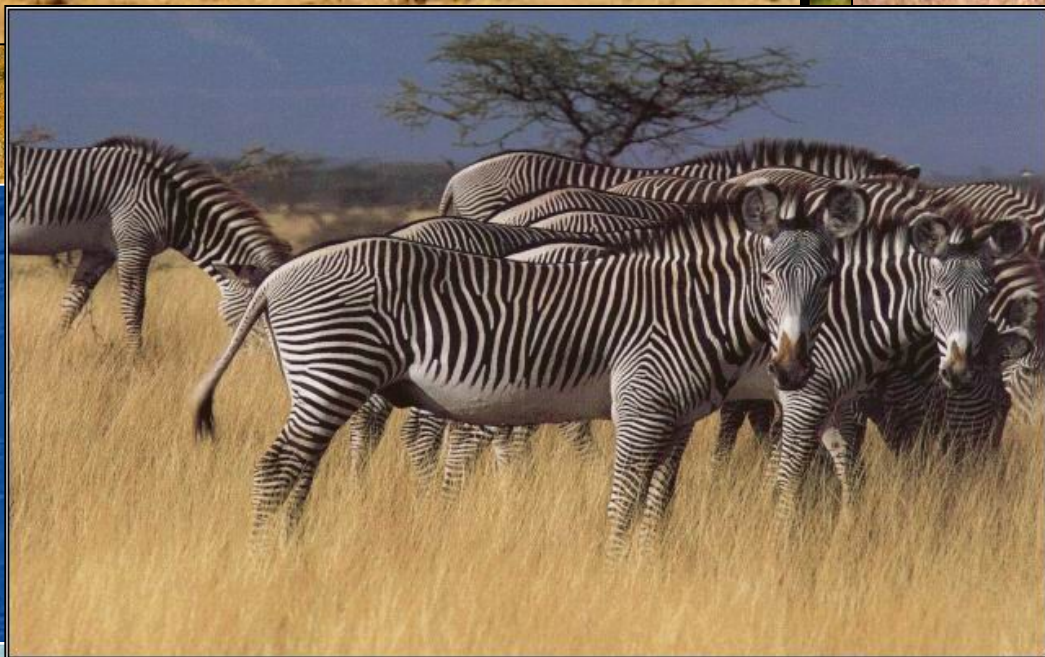
GUYANSKÁ
VÝSOČINA
CAMPOS

Suché savany

- ▶ aridní období 5-7 měsíců
- ▶ **Afrika** : súdánská zóna, východní Afrika → 1-2 m vysoký travnatý porost, max. 10 m vysoké stromy s širokou plochou korunou → formaci způsobil oheň, př. baobab; býložraví kopytníci – antilopy, zebry, žirafy, pakoně, buvoly + šelmy – lvi, leopardi, gepardi
- ▶ **Austrálie** : Arnhemská země, vnitrozemí Oueneslandu, charakter vegetace odlišný, dominují blahovičnický (eukalypty), vačnatci: klokan, koala, vakomyš, ježura

šakal čabrákový

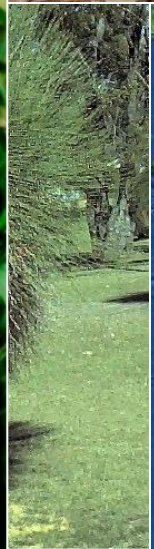
hadavičnaté

surikata

Suché savany - Austrálie

EUKALYPTUS

Trnité savany

- ▶ aridní období 7,5-10 měsíců
- ▶ *Afrika* : pásmo Sahelu JZ Afrika (Kalahari), ostnaté akácie, trsnaté trávy
- ▶ *Austrálie* : obklopují vnitřní pouště a polopouště

AKÁCIE

© Shingerever for Source: TTE 81 + Transparencys Geo- und Umweltwissenschaften

Below: Mahafan in the Yemen desert. Why are houses high, made from stone and built close to each other? (Tradition from ancient times: safety from attack.) Why are cities mostly located in the mountains? (Higher so cooler, with better water supply.)

The Great Silk Road, stretching from Damascus in the Levant to Shanghai on the Pacific Coast of China, crosses several deserts. Which one? In which desert was this picture taken? (5000)

Above: Bridge over the river Euphrates in Southern Turkey. Below: Sandy deserts of the Arabian Peninsula.

• Desert map

• Natural Vegetation

Asia IV 2

conifers

glaciers

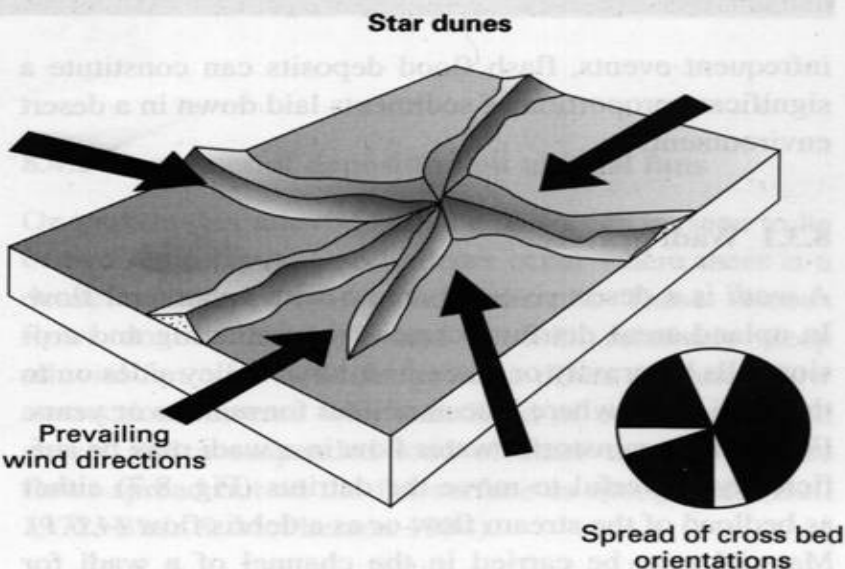
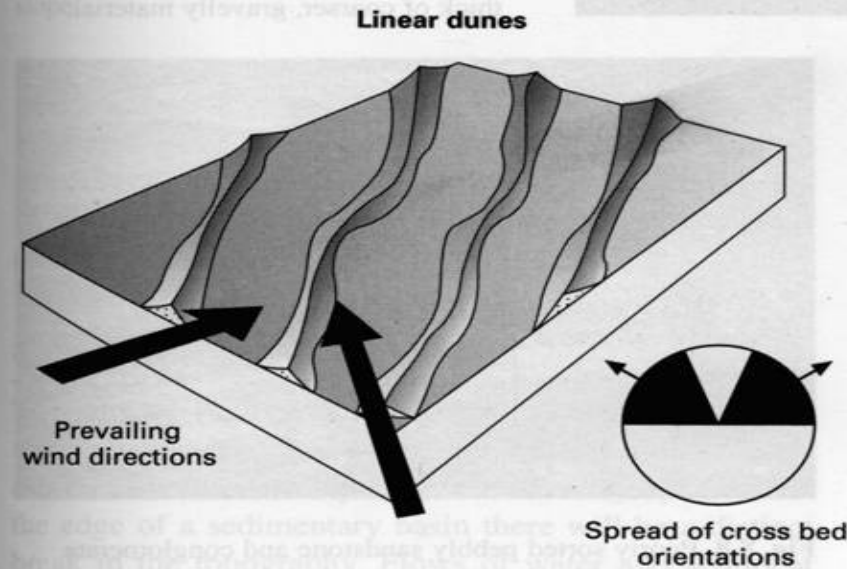
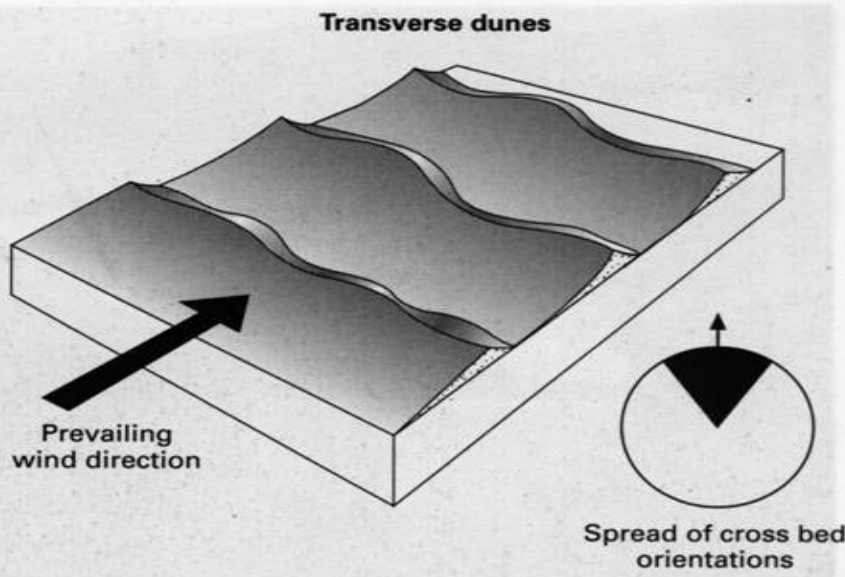
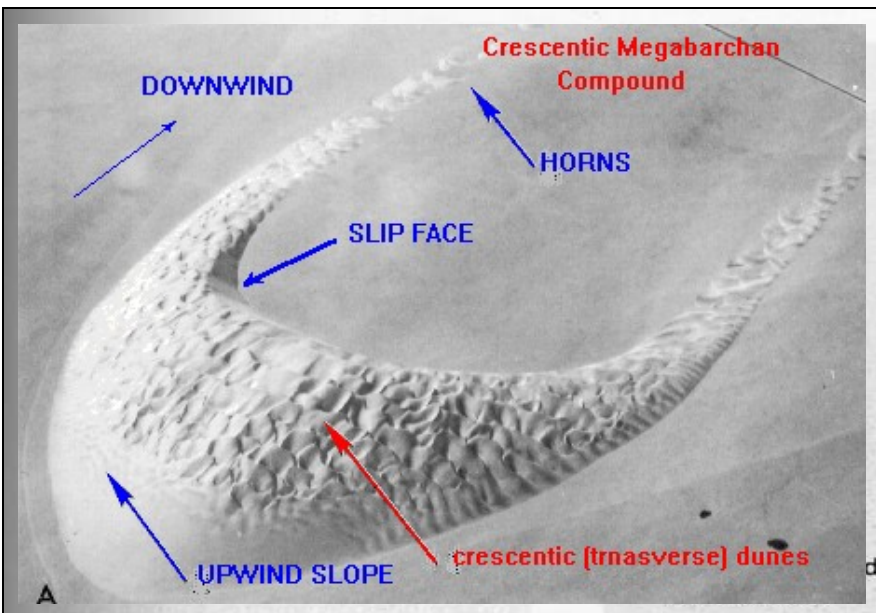
TTE for: special studies systems for visual education

POUŠTĚ

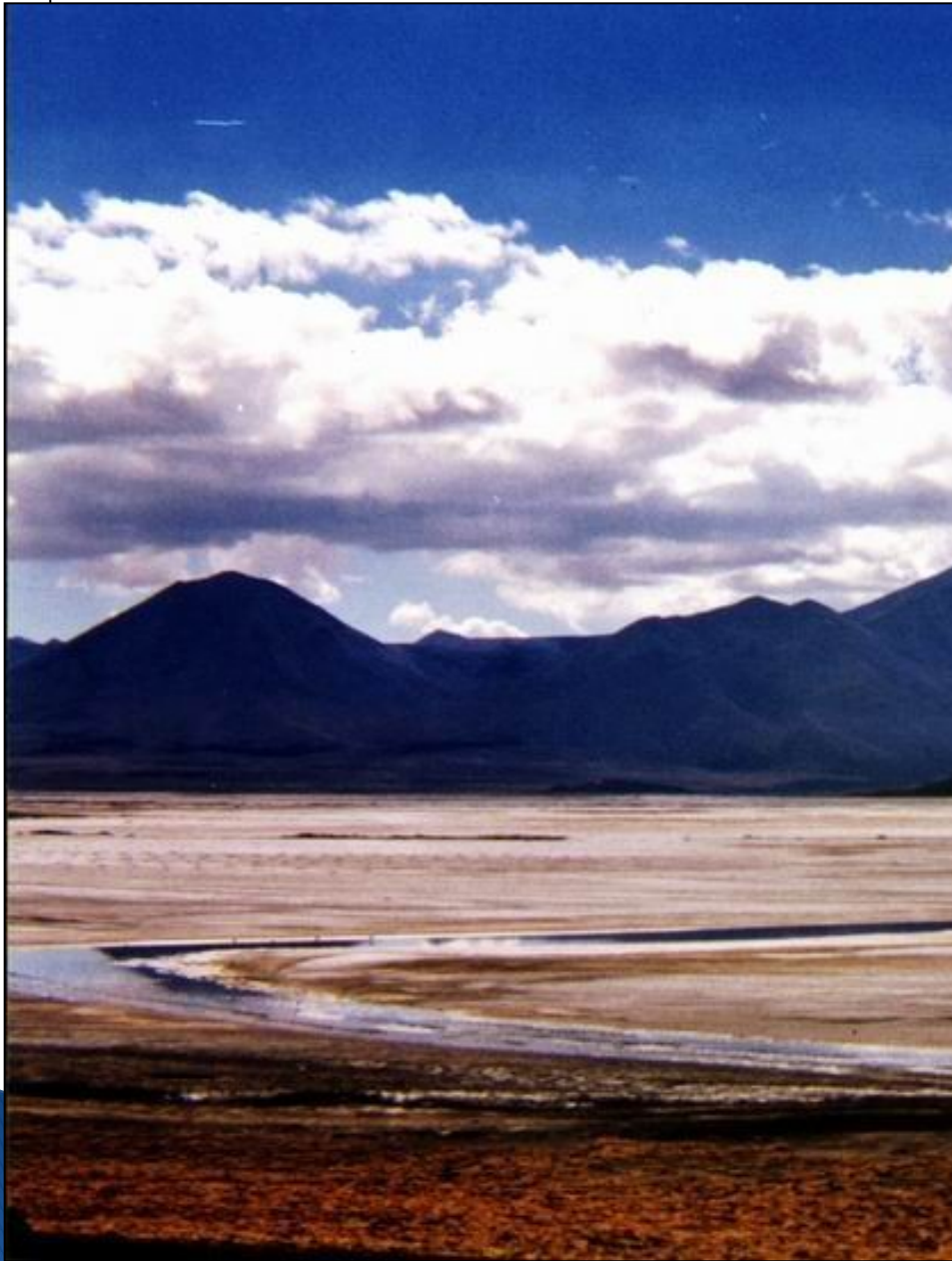
- 1.) extrémně aridní oblasti, aridní období 11-12 měsíců, často i několik let
- 2.) roční úhrn srážek méně jak 250 mm (Sahara uprostřed 5-10 mm, okraj 50-100 mm)
- 3.) výpar několikanásobně (10x) převyšuje velikost srážek
- 4.) teploty ve stínu 50-55°C, povrch hornin se zahřívá na 70-80°C, noc 20-30°C → výkyvy 50°C a více → mechanické zvětrávání
- 5.) fyzikální zvětrávání hornin, typické tvary : kužele zvětralin, písečné bouře → písečné přesypy (barchany)

POUŠTĚ

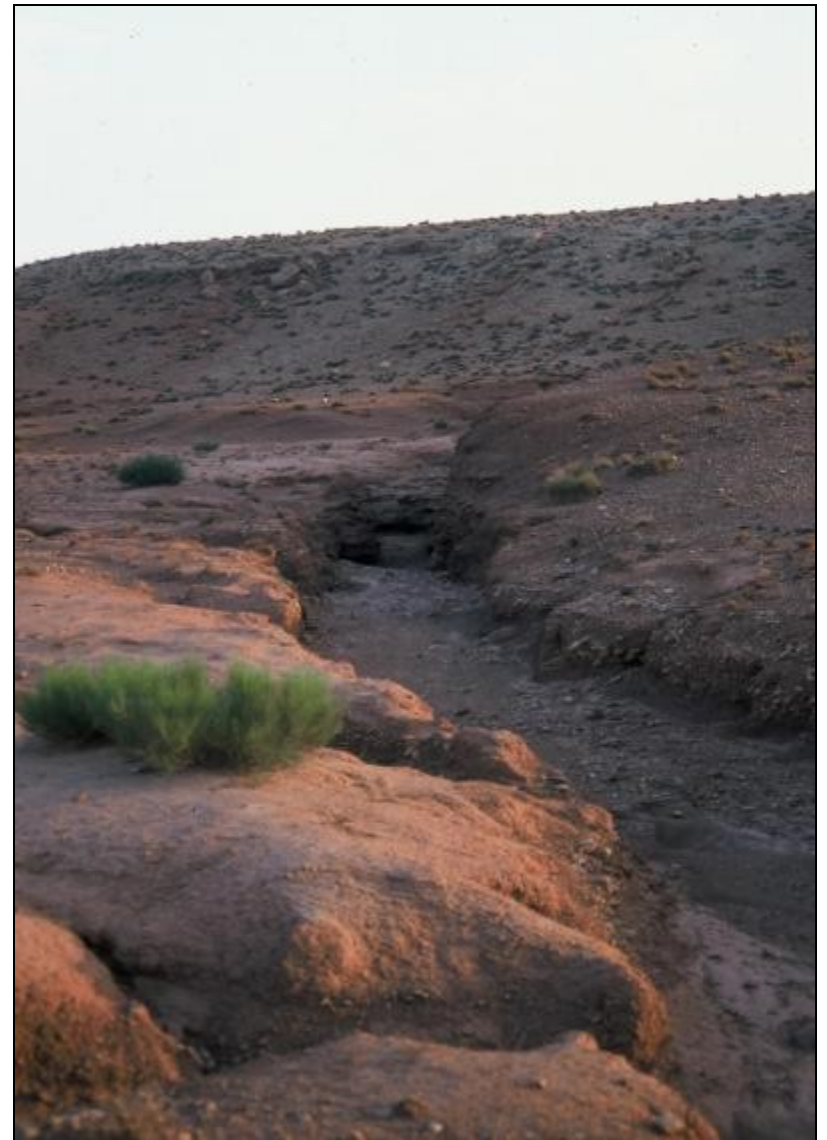
Typy pouští

- a) **hamada** – skalnatá poušť, kolísání teploty, 70%
- b) **serir** – štěrkové pouště, kolísání teploty + vliv větru, řídký výskyt
- c) **erg** – písečné pouště, vliv větru, 20%
- d) **sebka** = **šott** (Afrika) = **salar** (Jižní Amerika) – solné pouště, vzlínání vody → vynášejí k povrchu četné minerály → vytvářejí solnou, sádrovou či vápennou kůru

Pouště ...

- 6.) říční síť je pozůstatkem do ledových, vyschlá koryta vádí & creek
- 7.) zasolování půd
- 8.) adaptace rostlin → efemerní druhy, xerofyty
- 9.) oázy, artéské studně
→ obyvatelé pouště – nomádi př. Tuaregové
→ lidské aktivity v oázách (datlová palma, ...)

1. AFRICKÉ POUŠTĚ

NAMIB

Rozšíření pouští

4. SEVEROAMERICKÉ POUŠTĚ

- Sonorská, Mohavská, Gilská

1. AFRICKÉ POUŠTĚ

- Sahara ...
- Namib, Kalahari

Mohavská poušť

5. JIHOAMERICKÉ POUŠTĚ

- Atacama

2. STŘEDOASIJSKÉ POUŠTĚ

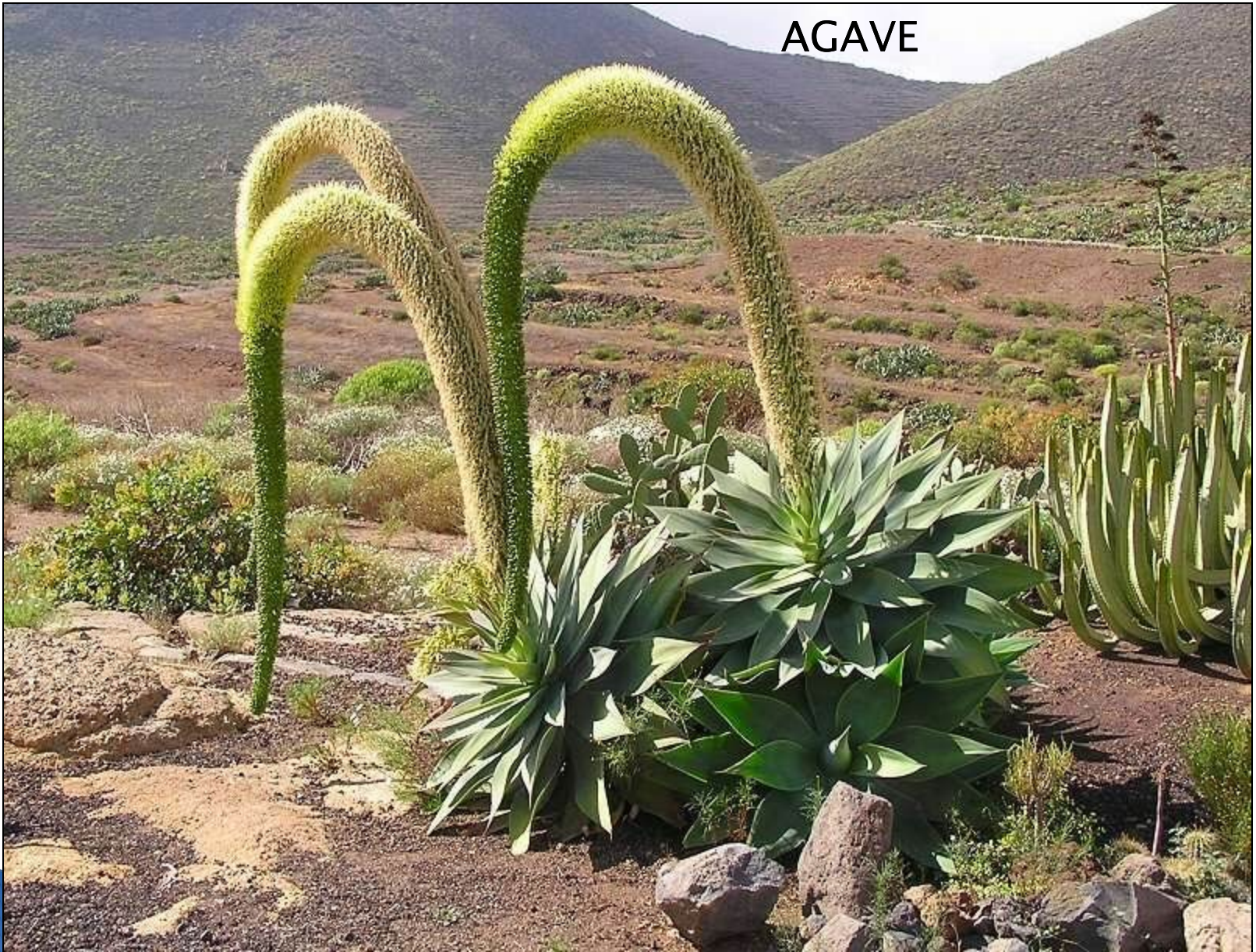
- Gobi
- Taklamakan, Thar
- Karakum, Kyzylkum

3. AUSTRALSKÉ POUŠTĚ

- Viktoriina poušť
- Velká písečná poušť
- Gibsonova poušť

AGAVE

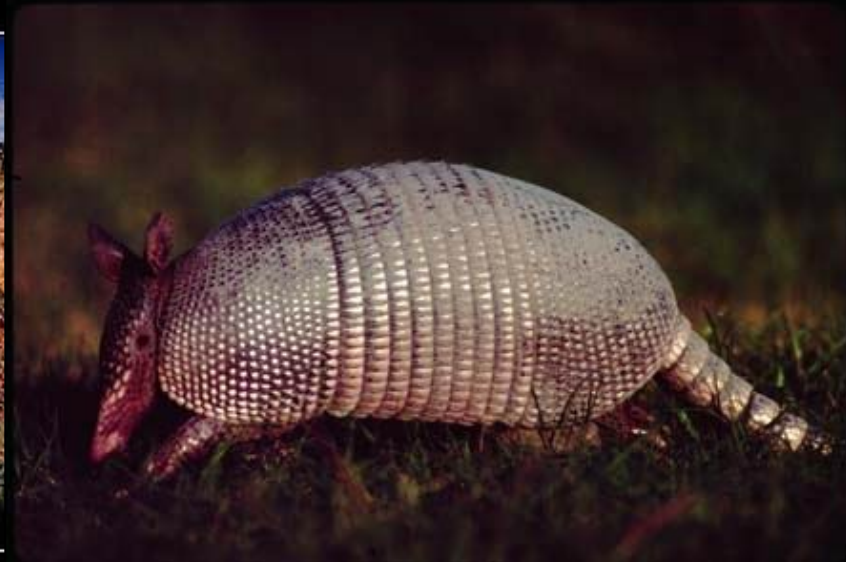

ALOE

GAZELA DORKAS
SAHARA

1

6

10